

333.328.3
1972 OKT 25

Magyar Nemzet

2hh

A lakót is ellássák, a házfelügyelő is megmaradjon

A lakó és a házfelügyelő évek óta tartó és éleződő ellentétét most két rendelet is igyekszik tompítani. (Hogy megszüntesse, ahhoz még kell egy-két intézkedés.) A jogi szabályozások sorsa azonban az, hogy nem mindenkit érintenek egyformán. Vannak nyerteseik és vannak veszteséik. Kisemmizettnek érezheti például magát az, aki megfelelő szabályozás híján bizonyos előjogokat vívott ki és előnyöket szerzett.

Nézzük meg a két rendeletet — mind az egyes házkezelői szolgáltatások ellátásáról, mind a házfelügyelők egyes munkafeltételeinek szabályozásáról szólót — a lakó és a házfelügyelő szemével.

Mit kap a lakó...

Elrendelték a házkezelőségek kötelezettségeit, hozzájárulást és ötleteket adnak, hogy a házfelügyelői rendszert az adott körülményekhez igazítsák. Az összevont, vagy háztömb-felügyelőséget (gondnokságot) már ismerjük. Újítás: a bejáró házfelügyelő. Bejáró, mert van száját otthona és a házfelügyelői lakás amúgyis foglalt. Egy fűthető portásfülke lehet a támaszpontja. A házkezelőség fenntarthat takarító részleget, vagy egy takarító vállalatot is fordulhat, hogy mind több háznak végre tisztaság szaga legyen, és ne a régen lerakódott por- és pókháló, a doh, valamint a rothadó szemét és macskaürülék illatvegyülete kábítsa el azt, aki átlépi küszöbét. A házkezelőség több formát együttesen is alkalmazhat. Házfelügyelő mellett időnként nagytakarítást végző brigádot is szerződteshet. A lényeg az, hogy tiszta legyen a ház és elvigyék a szeméttel. Ha nem lakik a házban a házfelügyelő, a lakó mindenképp kapukulcsot kap, s a lakásához külön csengőt szerelnek, hogy beengedhesse a látogatóit. A háztartási szeméttel, ha az emeleten szemétyűjtő van, a lakó oda üríti, ha nincs, akkor kiteszi az ajtó elé és onnan szállítják el.

Ha korszerű a felvonó, akkor a lakó a kapukulcsot kívül liftkulcsot is kap, amelyet csak ő és a vele egy lakásban élők használhatnak, ha tizen-négyven felüliek. A kapukulcs havi használati díja öt forint, a liftkulcsé harminc forint lakásonként. A lakó a kulcsok birtokában egyben felelősséget is vállal, egyiket sem adhatja oda például a barátjának, nem engedhet be az épületbe vadidegent stb.

Ott, ahol a házfelügyelő kezeli a liftet és nyitja, csukja a kaput, ismét megállapították az esetenkénti díjazást.

A lakó bizonyos esetekben „kedvére való” házfelügyelőt is kaphat. Olyat, aki a javítószerelelő munkához ért. Ha a vízcsapot gyűrűzi, a függőnyt felteszi, természetesen fizetni kell érte. A házfelügyelőnek nem kell iparjogosi tványt váltania, hogy egy lakásban adódó kisebb-nagyobb javításokat elvégezze.

...és mivel elégedetlen?

Az új rendelet egyik célja, hogy vonzóvá tegye a házfelügyelőséget. Ezért, aki ezt a munkát vállalja, a lakókkal, vagy külső intézményekkel megállapodhat, hogy bizonyos

szolgáltatásokat ellenértékért elvégez a számukra. Az Állami Biztosító például már ma is fizet neki azért, hogy összegyűjtse a díjakat. A lakók meg szokták kérni, hogy engedje be a villanyóra leolvasót a lakásba, fizesse ki az újságost, nézzen be az otthon egyedül maradó beteghez stb. A rendelet szerint mindez nem „munkaköri kötelessége”. Ha akarja, megteszi szívességből, ha nem akarja, megállapodik a lakóval egy bizonyos összegben. Az is elképzelhető, hogy az Állami Biztosítón kívül más vállalatoknak is kifizetődik, ha a házfelügyelőt szerződteszik pénzbeszedőként.

Nos, többen írtak szerkesztőségünknek az új rendeletek hallatán. F. M.-né a VI. kerületből így vélekedik: „A házmeztérné kis szívességeit eddig újkor honoráltam. Most el fogja várni, hogy esetenként fizessenek. (Válaszunk: kettőn áll a vásár, a díjazás mértékében és módjában meg lehet egyezni.)

Dr. H. J. a XI. kerületből azt tette szóvá, hogy „a rendelet nem határozza meg, naponta kell-e elvinni a szeméttel, vagy sem. A mi házfelügyelőnk másodnaponként szabadít meg tőle bennünket, másodnaponként magunk cipekedünk”. (Válaszunk: a kérdés indokolt, ezt majd a házirend fogja részletezni.)

A lakók egy rétege, az egyedülálló kis nyugdíjasok nem értenek egyet a liftkulcs új árával, illetve az esetenkénti nagyobb díjazással. S. T. a VIII. kerületből a következő példával él: „A szomszéd lakásban öt kereső lakik. Tizenkétezer forintba becsülöm a jövedelmüket. Az én nyugdíjam 960 forint. Igazságos-e a tizenkétezer forintot keresőknek a liftkulcs megváltását száz forintól harmincra csökkenteni, az enyémet pedig húsz forintól harmincra emelni? Miért nem személyenként, miért lakásonként állapították meg a taksát? Azt nem kívánom, hogy egy nagy család a liftkulcsért ugyanannyit fizessen, mint amennyi a házbére, a hozzátartozókra azonban öt-tíz forintot kivethetnének. Az egyedülálló kis nyugdíjasnak pedig inkább el kellene engedni mind a liftkulcs megváltását, mind a házfelügyelő díjazását, ha ő szállít a felvonón. A kapupénz nem érdekel, mert nem maradozom ki, de naponta átlag kétszer eljárak otthonról bevásárolni, az orvoshoz, a családomat meglátogatni. Valaki azt javasolta, ne vegyek liftkulcsot és csak három naponként használjam a felvonót, ha egy forintot fizetek esetenként, még tíz forintot meg is spóroltam. Én cinikusnak tartom ezt az ötletet.” (Válaszunk: ezt a kérést az illetékesekhez továbbítottuk és megértésre talált. Föltételezem, hogy az idézetnél méltányosabb megoldást keresnek.)

Több kis nyugdíjas panasolta el, hogy sokallja az esetenkénti lift- és kapupénzt. (Válaszunk: A díjakat még 1946-ban és 47-ben állapították meg. A tapasztalatok szerint egy forintnál nemigen ad kevesebbet az ember, ha felviszik a liften, vagy éjjél előtt bebocsátják a kapun. Ezt a gyakorlatot foglalták most jogszabályba.) Egyik kis nyugdíjas azonban úgy érvel: „nálunk az a szokás, hogy egy forint a kötelező lift-pénz, akkor borraival illik megtétezni”. (Válaszunk: nem hisszük, hogy éppen egy kis

metet, ha nincs otthon a férjem. Lift nincs a házunkban, egyedül a műanyag kukát sem könnyű legörgetni a lépcsőn.” (Válaszunk: A VII. kerületi házkezelőség egy elmés szerkezetet kíván bevezetni. Segítségével nagyobb erő kifejtés nélkül szállítható a lépcsőn a szemét. A tapasztalatot, illetve a szerkezetet érdemes átvenni.)

Elesebben fogalmaznak azok, akik szerint az egy lakásra megállapított kapu- és liftkulcs átalányösszeg „kész ráfizetés”. S. T.-né közli: „Alighogy a rendelet megjelent, a házban lakó kamaszok, akiknek eddig a szülők takarékoságból nem váltottak liftkulcsot — mondván, hogy elbírja a tüdejük és a szívük azt a három vagy négy emeletet — most megszállottan lifteznek. A liftóra e pár nap alatt egyhónapi tervét teljesítette. A kiadott kulcsokból nem lehet a menetszámot megállapítani.” (Válaszunk: a házkezelőségek tudják ezt, és ügyelnek arra, hogy a házfelügyelők rezsije ne nőjön.)

L. Gy. leveléből: „A látogatóktól is kevesebb lift-pénz folyik be. A lakók maguk szállítják az ismerőseiket. Én lesben állok, s ha ilyesmit látam, szóltam. Azt mondják, joguk van azt szállítani, akit akarnak, és annyiszor, ahány-szor akarják.” (Válaszunk: Valóban, a rendelet így értelmezhető. Ha másként gondolják, akik készítették, akkor hozzák nyilvánosságra!

Egy telefonáló nem ért egyet azzal, hogy az albérlő nem fizet a liftkulcsért. Azt gyanítja, hogy „a főbérlő a szobát ezentúl lifthasználattal fogja kiadni és ezért nem harminc forinttal, hanem legalább hatvannal fog többet kérni.”

Úgy látszik, bármennyivel jobbak és korszerűbbek az új rendeletek a régiéknél, maradt még egy-két tisztázandó és rendezendő kérdés. Ha ezek összegyűlnek, bizonyára egyik-másik jogos kívánság teljesíthető lesz.

k. j.

nyugdíjastól várjanak el „felülfizetést”, amire egyébként sem kötelezhető senki.)

A házfelügyelők aggályai

Úgy hiszem, hogy a házfelügyelők egy része nem méltányolta azt, ami a rendeletben a legjelentősebb. Nevezetesen: kezd a Munka Törvénykönyve rájuk is vonatkozni. Ha például három napnál tovább tart a betegsége és nem tudja munkáját ellátni, a házkezelőség köteles helyettesről gondoskodni. Eddig maga fogadta, maga fizette. 1973 végéig a fizetésüket is rendezik, a bérminimum csaknem a kétszerese lesz az előzőnek. Tehát nagyobb nyugdíjra is számíthatnak. Amennyiben valaki kora, egészségi állapota miatt nem képes a munkaköréhez tartozó minden feladatot ellátni, csökkentett munkaidőben (és fizetéssel) is alkalmazhatják, kisegítőt fogadva mellé.

Néhány észrevétel: a nyugdíjas házfelügyelők korlátozott időben dolgozhatnak. Van olyan, aki ötszáz forintért csaknem teljes értékű munkát végez. Kérése: engedélyezzenek nagyobb óraszámot! (Válaszunk: illetékeseknek továbbítottuk a kívánságát, megvizsgálják, mit lehet tenni.)

Aki írt és jött — tehát nem mindenki — attól fél, hogy nem lesz több a jövedelme, sőt. Feminizálódott pálya a házfelügyelőség, és ezért kevesen tudnak szerelést, javítást végezni. D. G.-né írta: „Furcsa volna, hogy azoktól, akiknek eddig barátságából tettem szívességet, most pénzt kérjek. Elvégre ők is segítenek nekem. Az egyik bevásárol helyettem, mert én nemigen tudok elmozdulni, mások lehozzák a sze-